

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Černým, Ph.D.,
ve věci

žalobce: **S. K.**, narozený X
státní příslušnost Ukrajina
bytem X

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Odbor azylové a migrační politiky
sídlem Nad Štolou 7, 170 34 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 8. 2021, č. j. OAM-438/ZA-ZA11-P09-2021,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra, Odboru azylové a migrační politiky, ze dne 31. 8. 2021,
č. j. OAM-438/ZA-ZA11-P09-2021, se **zrušuje** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 67 Kč do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 8. 2021, č. j. OAM-438/ZA-ZA11-P09-2021, jímž žalovaný rozhodl, že žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany je nepřípustná podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) a řízení o udělení mezinárodní ochrany se podle § 25 písm. i) zákona o azylu zastavuje.

Žaloba

2. Žalobce považoval napadené rozhodnutí kvůli vadám předchozího správního řízení za nezákonné a nepřezkoumatelné. Žalobce konstatoval, že žalovaný nezjistil stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti a z tohoto důvodu bylo celé řízení jednostranné a neobjektivní. Dle žalobce žalovaný nepostupoval dle právního řádu ČR a dle zásad a principů správních orgánů. Dále žalobce namítal, že rozhodnutí nebylo řádně odůvodněno. Žalobce měl za to, že použité informace Ministerstva vnitra nebyly aktuální a zdůraznil, že správní orgán by měl posoudit aktuální informaci o zemích původu a zjistit přesně a úplně skutečný stav věci.

Vyjádření žalovaného k žalobě

3. Žalovaný nesouhlasil s námitkami, neboť neprokázaly, že by žalovaný porušil právní řád ČR a následně by vydal nezákonné rozhodnutí. Odkázal na obsah správního spisu, zejména na vlastní žádost o udělení mezinárodní ochrany, výpovědi žalobce, informace o zemi původu a na vydané rozhodnutí správního orgánu. Žalovaný konstatoval, že správní orgán rozhodl v souladu se zákonem, když řízení o udělení mezinárodní ochrany zastavil, neboť po posouzení výpovědi žalobce žalovaný shrnul, že žalobce uvedl k opakované žádosti důvody, které byly totožné, s těmi, které uváděl v předchozí žádosti. Dle žalovaného jsou námitky uvedené v žalobě obecné povahy. Žalovaný měl za to, že napadené rozhodnutí vycházelo z dostatečně zjištěného stavu věci a jako podklad byly použity objektivní a aktuální informační zdroje, přičemž ani žalobce ve správním řízení žádné doplnění nenavrhoval. Závěrem žalovaný dodal, že na Ukrajině nedošlo od doby posuzování předchozí žádosti (od dubna 2021) k žádné změně, která by mohla představovat novou skutečnost ve smyslu § 11a odst. 1 písm. b) zákona o azylu nebo by svědčila o tom, že by žalobce mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu nebo že by mu hrozila vážná újma dle § 14a zákona o azylu. S ohledem na výše uvedené skutečnosti navrhl žalovaný žalobu zamítnout.

Posouzení věci soudem

4. O žalobě soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) bez jednání, neboť žalovaný s tímto postupem výslovně souhlasil a žalobce se po řádném poučení, že může vyslovit nesouhlas s rozhodnutím věci bez jednání a že nevyjádření se v určené lhůtě je považováno za souhlas, k nařízení jednání nevyjádřil.
5. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v řízení vedeném podle části třetí prvního dílu hlavy druhé s. ř. s., která vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a § 75 odst. 2 věty první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu, a to pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během patnáctidenní lhůty po oznámení napadeného rozhodnutí dle § 32 odst. 1 zákona o azylu. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.
6. Na tomto místě soud předesílá, že po přezkoumání skutkového a právního stavu a po prostudování obsahu předloženého správního spisu dospěl k závěru, že žaloba je důvodná. Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

7. Ze správního spisu soud zjistil tyto podstatné skutečnosti. Dne 22. 6. 2021 podal žalobce opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice. Dne 1. 7. 2021 se žalobce dostavil na pracoviště žalovaného, kde poskytl údaje ke své opakované žádosti, o čemž byl sepsán protokol. Žalobce uvedl, že je státním příslušníkem Ukrajiny, ukrajinské národnosti, je svobodný a bezdětný. Konstatoval, že nemá žádné politické přesvědčení a je pravoslavného vyznání. V České republice žádá podruhé o mezinárodní ochranu, nikde jinde nežádal. Jako důvod žádosti o mezinárodní ochranu uvedl, že jeho důvody jsou totožné s těmi, co uváděl v předchozí žádosti. Dodal, že dle informací z domova mu kriminálníci chtějí sebrat dům.
8. Ze spisového materiálu rovněž vyplynulo, že si žalovaný před rozhodnutím ve věci obstaral Informace OAMP – Ukrajina, Hodnocení Ukrajiny jako bezpečné země původu, červenec 2021; Informace OAMP – Ukrajina, Situace v zemi: Politická a bezpečnostní situace, mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, vojenská služba, vnitřně přesídlené osoby, ze dne 30. června 2021.
9. Žalovaný rozhodnutím ze dne 31. 8. 2021, č. j. OAM-438/ZA-ZA11-P09-2021, rozhodl, že žádost o udělení azylu je nepřipustná podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu a řízení o udělení mezinárodní ochrany podle § 25 písm. i) zákona o azylu zastavil.
10. Podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu je žádost o udělení mezinárodní ochrany nepřipustná, podal-li cizinec opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, kterou ministerstvo posoudilo jako nepřipustnou podle § 11a odst. 1.
11. Podle ustanovení § 10a odst. 2 téhož zákona, je-li žádost o udělení mezinárodní ochrany nepřipustná, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu nebo doplňkové ochrany.
12. Podle § 11a odst. 1 téhož zákona, podal-li cizinec opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, ministerstvo nejprve posoudí přípustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany, a to, zda uvedl nebo se objevily nové skutečnosti nebo zjištění, které a) nebyly bez vlastního zavinění cizince předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení a b) svědčí o tom, že by cizinec mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.
13. Podle § 25 písm. i) téhož zákona se řízení zastaví, jestliže je žádost o udělení mezinárodní ochrany nepřipustná.
14. Z jednotlivých žalobních námitek se soud nejprve zaměřil na tvrzenou nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí, kterou žalobce spatřoval ve vadách předchozího správního řízení. V daném případě soud konstatuje, že neshledal nic, co by způsobilo nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí, neboť rozhodnutí je srozumitelné a žalovaný vycházel především z opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany, předchozí výpovědi žalobce a z informací, které nashromáždil v průběhu řízení ohledně bezpečnosti a politické situace a dodržování základních lidských práv na Ukrajině. Veškeré tyto informace jsou součástí spisového materiálu k žádosti o udělení mezinárodní ochrany.
15. Ve své žalobě žalobce namítal, že v žalobou napadeném rozhodnutí chybí řádné posouzení aktuální bezpečnostní situace. K tomu soud uvádí, že v době rozhodování žalovaného situace na Ukrajině i přes přítomnost ruských vojsk na jejích hranicích a vzrůstající napětí nebyla vyostřená natolik, aby sama o sobě vedla k nemožnosti i nadále Ukrajinu považovat

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

za bezpečnou zemi původu. To se však změnilo ve čtvrtek 24. 2. 2022. Na velké části území Ukrajiny po invazi Ruské federace vypukl mezinárodní ozbrojený konflikt.

16. Krajský soud shledal, že v tomto případě tu jsou podmínky pro prolomení obecné zásady zakotvené v § 75 odst. 1 s. ř. s., podle něhož „*při přezkoumání rozhodnutí vychází soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.*“
17. Z judikatury správních soudů jednoznačně plyne, že jedním z důvodů k prolomení zásady koncentrace řízení je aplikace čl. 46 odst. 3 směrnice č. 2013/32/EU, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany, (dále jen „procedurální směrnice“). Podle tohoto ustanovení členské státy EU musí zajistit, aby měl žadatel v řízení o udělení mezinárodní ochrany k dispozici účinný opravný prostředek, jehož podstatou je alespoň v řízeních o opravném prostředku u soudu prvního stupně posouzení jak skutkové, tak právní stránky věci, které je úplné a *ex nunc* (tj. podle stavu ke dni rozhodnutí soudu). Podle čl. 52 odst. 1 procedurální směrnice se povinnost zajistit účinný opravný prostředek ve smyslu čl. 46 odst. 3 této směrnice vztahuje na žádosti o udělení mezinárodní ochrany podané po 20. 7. 2015. S ohledem na včasné neprovedení čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice do vnitrostátního právního řádu, má toto ustanovení přímý účinek, jedná-li se o žádost o mezinárodní ochranu podanou po rozhodném datu (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 8. 2017, č. j. 1 Azs 194/2017-30, nebo ze dne 15. 1. 2016, č. j. 5 Azs 20/2015-35). Právě příslušný krajský soud je v tomto případě soudem, který má povinnost zajistit úplné a *ex nunc* posouzení opravného prostředku podaného proti rozhodnutí žalovaného.
18. V rámci soudního řízení lze při aplikaci čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice uplatňovat pouze takové nové skutečnosti, které žadatel o udělení mezinárodní ochrany buď nemohl bez svého zavinění uvést již v řízení před správním orgánem, anebo k jejich neuvedení měl ospravedlnitelný důvod (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 12. 4. 2016, sp. zn. I. ÚS 425/16).
19. V tomto případě není pochyb o tom, že válka na Ukrajině představuje novou skutečnost, kterou žalobce nemohl uplatnit ve správním řízení. Přestože žalobce na tuto skutečnost nepoukázal ani později, soud k ní musel přihlédnout z vlastní iniciativy, a to bez ohledu na dispoziční zásadu, která se ve správním soudnictví obvykle uplatní. Byť z čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice neplyne požadavek, aby soudy ve správním soudnictví z vlastní iniciativy aktivně dohledávaly případné nové důvody pro udělení mezinárodní ochrany, i Nejvyšší správní soud již připustil, že mohou nastat určité zcela specifické situace, za nichž soudy ve správním soudnictví budou muset přihlédnout i k okolnostem nenamítaným žadatelem o mezinárodní ochranu. Za takovou specifickou situaci Nejvyšší správní soud označil například *vypuknutí válečného konfliktu na území celé země původu žadatele o mezinárodní ochranu* (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 11. 2020, č. j. 1 Azs 288/2020-27, bod 22 *in fine*). Současná situace na Ukrajině podle soudu představuje přesně takovou situaci. Proto k této skutečnosti soud přihlédl i bez návrhu žalobce.
20. Soud má za to, že konflikt na Ukrajině představuje skutečnost obecně známou, kterou není třeba dokazovat při jednání. Jedná se v tomto případě o jinou situaci, než tomu bylo ve věci řešené Nejvyšším správním soudem v rozsudku ze dne 11. 11. 2020, č. j. 1 Azs 288/2020-27. Tímto rozsudkem Nejvyšší správní soud vytýkal Krajskému soudu v Brně, že za notorietu považoval vojenskou operaci spočívající ve vpádu ozbrojených sil Turecka do severní Sýrie kontrolované kurdskými milicemi. Podle Nejvyššího správního soudu se nejednalo o skutečnost, která by byla všeobecně známá, ale spíše o takovou skutečnost,

s níz se krajský soud seznámil v rámci své vlastní činnosti, popř. o ní dotčený soudce věděl s ohledem na jeho zvýšený zájem o problematiku zahraniční politiky (viz bod 24 citovaného rozsudku).

21. V případě války na Ukrajině je však soud přesvědčen, že se o obecně známou skutečnost jedná. Snad každý člověk na světě s přístupem k internetu nebo nezávislým televizním, rozhlasovým či novinovým zprávám o vypuknutí války ví. Nařizování jednání jenom proto, aby krajský soud provedl dokazování ve vztahu k této nové skutečnosti, by nemělo praktický smysl. Absence ústního jednání tak nijak nezasáhne do práv účastníků řízení.
22. Soud nijak nehodnotí intenzitu ozbrojeného konfliktu odehrávajícího se na Ukrajině. Tato nelehká úloha bude na žalovaném. Boje na Ukrajině se již ovšem neomezují „pouze“ na část Doněcké a Luhanské oblasti, ale dotýkají se velké části jejího území, včetně hlavního města Kyjeva a raketové útoky probíhají i ve Lvovské oblasti. V tomto směru lze odkázat například na předběžné opatření Evropského soudu pro lidská práva ze dne 1. 3. 2022, sp. zn. ECHR 068 (2022), (blíže viz <https://bit.ly/3HxrjKM>). Evropský soud pro lidská práva v něm na návrh Ukrajiny, aby vydal předběžné opatření vůči Rusku kvůli „masivnímu porušování lidských práv ruskými vojsky během vojenské agrese vůči suverénnímu území Ukrajiny“, při vyhovění tomuto návrhu vzal v potaz „*současnou vojenskou aktivitu, která byla zahájena dne 24. února 2022 v různých částech Ukrajiny a domnívá se, že vyvolává skutečné a trvající riziko vážné hrozby porušení práv civilního obyvatelstva zaručených Úmluvou, zejména podle článku 2 (právo na život), 3 (zákaz mučení a nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání) a 8 (právo na respektování soukromého a rodinného života) Evropské Úmluvy o lidských právech a základních svobodách.*“ [přeložil a zvýraznil soud]. Jedná se o natolik významnou změnu poměrů v zemi původu žalobce, že rozhodnutí žalovaného i z toho důvodu nyní jednoduše nemůže obstát.
23. Soud tedy zrušil rozhodnutí žalovaného z důvodu pozdějšího vývoje na Ukrajině, který musel vzít podle čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice v potaz. Za této situace bude skutkový stav, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí, vyžadovat rozsáhlé doplnění ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. V novém rozhodnutí bude žalovaný muset přihlédnout k aktuální (zejména bezpečnostní a lidskoprávní) situaci na Ukrajině, která tu bude v době jeho rozhodování a jejíž podobu momentálně nelze s ohledem na dramatický vývoj těchto dnů spojený s bezprecedentní vojenskou agresí Ruské federace vůči Ukrajině předvídat (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2022, č. j. 5 Azs 82/2020-64, bod 34).
24. S ohledem na výše uvedené skutečnosti soud žalobou napadené rozhodnutí podle § 78 odst. 1 s. ř. s. zrušil a současně věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení dle § 78 odst. 4 s. ř. s. V něm bude dle § 78 odst. 5 s. ř. s. žalovaný vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku.
25. Vzhledem ke shora uvedenému, tj. že soud zrušil napadené rozhodnutí a žalovaný správní orgán následně bude v řízení pokračovat, dalšími žalobními námitkami se již soud podrobněji nezabýval, neboť by to bylo za dané situace předčasné.
26. Vzhledem k tomu, že žalobce měl ve věci plný úspěch, soud podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobci do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení v celkové výši 67 Kč za zaplacené poštovné. Jiné náklady žalobci v tomto řízení podle obsahu soudního spisu nevznikly.

Poučení:

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Ústí nad Labem 22. dubna 2022

JUDr. Petr Černý, Ph. D. v.r.
samosoudce